

הלכות יום טוב תקטורתקטז

קמז

בג כמה דברים אמורים בדבר שאין כמינו במחובר ואינו מחוסר צידה אבל אם הדרון הוא דבר שיש כמינו במחובר או מחוסר צידה אסור לקבלו מיד הנכרי ביום טוב אף על פי שהנכרי יצא מבית ישראל המשלה מערב יו"ט וא"כ דרוון זה נלקט וניצוד מערב יו"ט מכל מקום יש לחוש שמא החליף הנכרי את הדרון בפירות שנלקמו היום ולפיכך אין לקבל ממנו אלא אם כן התום בתוך חותם אחד^{קמז} ועל דרך שנתבאר ביו"ד סי' ק"ח^{קמז} ע"ש:

בד כמה דברים אמורים בישראל ששיגר דרוון לחבירו משלו שמקבל הדרון אינו יודע אם מה ששיגר לו חבירו היה טוב ויפה יותר ממה שהביא לו הנכרי או לאו ולפיכך יש לחוש שמא היה טוב יותר והחליפו הנכרי ברע ממנו (שנלקט וניצוד ביו"ט) כיון שהוא נהנה בחליפין אבל ישראל שקנה מערב יו"ט דבר שיש כמינו במחובר או מחוסר צידה והניחו ביד הנכרי בלא חותם עד למחר ולמחר ראה שהוא טוב ויפה כמו הראשון שהניח אצלו אף על פי שאינו מכיר במביעות עין שוהו הראשון שהניח אצלו מותר ואין אנו חוששים שמא החליפו הנכרי כיון שאינו נהנה בחליפין שהרי זה הוא כל כך טוב ויפה כמו הראשון שהניח אצלו^{קמז}:

תקמז דין איזה דברים מותרים לשלוח ביום טוב ובו ו' סעיפים:

א מותר לשלוח לחבירו ביום טוב^א דרך רשות הרבים^ב כל מיני מאכל ומשקה הראויים לכו ביום אפילו אינן ראויים אלא ע"י מעשה שיעשו בגופן כגון בהמה וחיה ועוף חיים^ג שאינן ראויים עד שישחמם מכל מקום כיון שמותר לשחוט ביו"ט^ד מותר ג"כ לשלוח לחבירו אף על פי שהוא יודע שחבירו לא ישחמם ביום טוב^ה מכל מקום כיון שאילו היה רוצה היה שוחטן ואוכלן מותר לשלוח לו:

ב וכן מותר לשלוח לו כל כלי תשמיש וכן בגדים אפילו אינן תפורין עדיין^ו לפי שהן ראויין לישען עליהם^ז ואפילו בגד כלאים מותר לשלוח^ח אם הוא קשה^ט בענין שמותר לישב ולישען עליו^י כמ"ש ביו"ד סי' ש"א^{יא} ע"ש:

ג ואפילו דבר שאינו ראוי לכו ביום אם הוא ראוי ליהנות ממנו בחול^{יב} בלי שיצטרך לעשות מעשה בגופו^{יג} כגון תפלין^{יד} וכיוצא בהם^{טו} מותר לשלוח ביום טוב אפילו דרך רשות הרבים^{טז} ואף על פי שאסור להוציא שום דבר שאינו צריך לו ביום טוב ואינו מוציא

קעט מ"א סק"ג.
קפ סימן זה בשע"ר לא הניע לדינו, וראה שו"ע שם ס"א.
 ש"ך סק"ה. לעיל סי' כ ס"ג.
קפא מ"א סי' תקדו סק"ג.
סימן תקטז
א משנה יד, ב. מור וש"ע ס"א.
ב כ"י סוף הסי' רמ"א ס"ג.
ג משנה שם כבית הלל. מור וש"ע שם.
ד רמב"ם פ"ה ה"ז.
ה ראה רש"י שם ב"ה אלא מנות בדקת בית שמאי, ובית הלל הולקים על זה.
ו משנה ד, ב. מור וש"ע ס"ג.

ז מור וש"ע שם. וראה כ"י ר"ה ונ"ש רבנו בין.
 ח משנה שם. מור וש"ע שם.
 ט גמרא זו, רע"א. מור וש"ע שם.
 י רש"י שם ד"ה בקשין. מור. לבוש ס"ג.
 יא סימן זה בשע"ר לא הניע לדינו, וראה רמ"א שם ס"ב. לעיל סי' שח ספ"ה.
 יב גמרא זו, א. רמב"ם פ"ה ה"ז.
 יג לאפוקי תבואת, כדלקמן ס"ד, וש"י. וראה רש"י שם ד"ה כל. מ"א סק"ו.
 יד רב ששת בגמרא שם. רמב"ם שם. מור וש"ע ס"ג.
 וראה לעיל סי' שח ס"ב לענין מוקצה.
 טו רמ"א ס"ג.
 טז כ"י שם. רמ"א שם.

קנ הלכות יום טוב תקמו

אלא לצורך החול כמו שנתבאר בס' תצ"ח¹ מכל מקום כיון שהוא נהנה ושמח במה שמשלח הורונות להכירו הרי זה צורך שמחת יו"ט²:

ד אבל אסור לשלוח דבר שאף בחול אינו ראוי עד שיעשו בו מעשה (האסורה לעשות ביום טוב)³ כגון מיני תבואה⁴ שאין דרך לבשלן שלמים⁵ אלא מוחנין אותן⁶ ועושין מהם פת (ומחינה אסורה ביום טוב⁷) אבל מותר לשלוח מיני קמניות⁸ שדרך לבשלן שלמים בלא מחינה⁹ והרי הן ראויין אפילו לכו ביום ואין צריך לומר שמותר לשלוח יינות ושמנים וסלתות¹⁰:

ה וכל זה כשמשלח דרך רשות הרבים או (א) דרך כרמלית שהוא מקום שאסור לטמל בו בשבת וגם ביום טוב שלא לצורך יום טוב כלל אבל כשמשלח דרך מקום שמותר לטמל בו בשבת כגון בחצר אחת או בעיר המעורבת מותר לשלוח כל דבר אפילו מיני תבואה וכיוצא בהם מדברים המותרים בטמלול¹¹:

ז כל דבר שמותר לשלוח ביו"ט לא ישלחנו בשורה דהיינו שלשה בני אדם¹² נושאין מין אחד¹³ והן הולכין כולן (ב) כאחד זה אחר זה¹⁴ בשורה אחת שלא יעשה כדרך שהוא

קונטרס אחרון

(א) דרך כרמלית כו'. כן¹ משמע במג"א² שכתב דרך מקום שהוא רשות אחת לשבת, משמע בהדיא דדרך כרמלית אסור. והוא פשוט, כיון שאין כאן צורך יו"ט (דאם יש צורך יו"ט אפילו דרך רשות הרבים מותר כמבואר) למה נתייר טלטול והוצאה מרשות היחיד לכרמלית לצורך החול. ועיין סי' תקי"ב³ דאפילו לצורך בהמה או נכרי אסור להוציא לכרמלית אע"פ שיש קצת צורך יו"ט, כל שכן תבואה העומדת לטחינה שאין בה צורך יו"ט כלל, וגם לחול אינה ראויה בלא מעשה⁴. ואם נתייר לשלוח⁵ לפי שהשליחות בעצמה שמחה היא לו⁶, נתייר ג"כ לשלוח לנכרי דרך כרמלית, אלא על כרחך לא שרי רק כשיגיע הנאה לישראל⁷ מדבר המשתלח אפילו בחול בלא חסרון מעשה. והרי הטי"ז⁸ צריך עיון גדול ליישבם. וכך משמע בב"י⁹ ורמ"א¹⁰ שכתבו אפילו דרך רשות הרבים כו', משמע בהדיא דעד השתא מיירי אף בכרמלית, דאם לא כן איפכא הוי להו למימר דוקא דרך רשות הרבים אבל בכרמלית בכל ענין שרי:

(ב) כאחד זה אחר זה כו'. כן¹ הוא ברמב"ם² כמו שהעתיק לשונו בים של שלמה³, ואף

זו ריש ס"ה.	כג רמב"ם שם. שו"ע שם. וכדלעיל ס' תצ"ח ס"מ.
יח כ"י סוף הסניף לבוש ס"ג. מ"א סק"ה. וראה ק"א סק"א.	כד משנה שם. מור וש"ע שם.
יט רמב"ם פ"ה ה"ו.	כה ראה רמב"ם שם.
כ משנה יד, ב כת"ק. רמב"ם שם ה"ו. רא"ש פ"א ס' כה. מור וש"ע ס"א.	כו משנה שם. מור וש"ע שם.
כא ראה מ"ז סוף סק"א (ותעם שובל מקום אינו מוקצה). מ"א ס' תקי"ב סק"ב. לקמן שם ס"ג.	כז מ"א סק"א. וראה ק"א סק"א.
כב רמב"ם וז"מ שם.	כח ברייתא ד' ב. מור וש"ע ס"ב.
	כט רמב"ם פ"ה ה"ח. שו"ע שם.
	ל רמב"ם שם. שו"ע שם. וראה ק"א סק"ב.

ציונים לקונטרס אחרון

- א לכללות ק"א זה — ראה נימוקי יו"ט.
- ב סק"א.
- ג ס"א (לצורך נכרי, שלא הותר אלא ע"י נכרי) וסי"ז (לצורך בהמה).
- ד ככפנים ס"ד.
- ה לישראל דרך כרמלית, כשאנה לצורך כלל.
- ו להמשלח; ככפנים ס"ג.
- ז שאו חשבה הנאת המשלח.

הלכות יום טוב תקמזתקיו קנא

עושה בחול^א משום ולול יום טוב^ב לפיכך אפילו במקום שמוחר למלללו בו בשבת כגון בחצר^א או במבוי המעורב אם (א) רבים מצויין שם אסור משום ולול יום טוב אבל אם כל אחד נושא מין אחד מותר^ב אפילו ברשות הרבים^א:

תקין באווה אופן מותר ליקח כיום טוב מן החנוני מיני מאכל וכו' מ' סעיפים:

א מותר ליקח מן החנוני מיני מאכל ומשקה כיו"מ^א ובלבד שלא יזכיר לו סכום מנין^ב

קונטרס אחרון

נוסחתנו כך היא מתפרשת^א. ומה שהקשה הים של שלמה על הרמב"ם^{טו}, לא קשה מידי, דלשון שורה משמע זה אחר זה כעין שורה, ובערבוביא אין נקרא שורה כלל, ועיקר^{טז} האיסור משום הרבה מכני אדם, אם כן הוי ליה למימר שלא יעשנו בג' בני אדם, אלא ודאי עיקר האיסור משום עשיית השורה, ובפחות מג' אין ניכר עשיית השורה, ולכך שרי:

(ג) רבים מצויים כו'^א. המג"א^{טז} כתב דאף בחצר אסור, ואי אפשר ליישבו אלא כמו שכתבתי^{טז}, שהרי בין לפי מה שכתב רש"י^{טז} שנראה כמוליק למכור כו' בין להרמב"ם^א שפירש שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול וכמ"ש בפנים, אין לאסור בחצר, שהרי אסרו לצאת בזוג לרשות הרבים^ב משום דמיהזי כמאן דאיל להינגא^{טז}, פירוש^{טז} למכור, ואפילו הכי מותר בחצר^{טז} כמ"ש בס' ש"ח^{טז}, ועיין שם במג"א^א סק"ו דמשמע דדוקא במבוי אסור משום דשכיחי ביה רבים (עיין מג"א ס' תקי"א^{טז}) אבל בחצר מותר. וכן משמע גבי אין מנהגיין הבהמה במקל^{טז} שפירשו בגמרא^{טז} דמיהזי כאזיל להינגא, והרמב"ם^א פירש שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול, ומשמע שם מסידור לשון הרמב"ם^א דבחצר שרי, שהרי כתב (כריש פ"ה) אע"פ שהותרה הוצאה כו' צריך לשנות, כיצד המכיר כדי יין כו' וכן משאות כו'^א אין מנהגיין כו'^א, משמע דכולהו חד טעמא נינהו שלא יעשה כדרך כו' וחד דינא אית להו דבחצר שרי, כמו שכתבו התוס' ויש פרק הטביא^{טז} ורמ"א ס' תקי"א^{טז} סעיף ה' בהג"ה:

סימן תקיז

א משנה וברייתא בג' ב.
ב ברייתא שם לנריתא ר"ח. תוס' שם ד"ה שלא. רמב"ם פ"ד הל' רא"ש פ"ג ס' יז. מור וכו' ומ"ש ובלבד. וכו' לעיל ס' שפ"ג (לענין שבת). וראה לעיל שם פירוש סכום מנין.

לא רמב"ם שם.
לב ראה גם לעיל ס' תצה ס"א וש"נ.
לג ס"א מק"ב, וראה קו"א סק"ג.
לד אובעיא ודלא איפשטא כגמרא שם, ומדרבנן לקולא. רמב"ם שם. מור וש"ע שם.
לה בדלעיל ס' א"ב.

ציונים לקונטרס אחרון

כד רש"י שם ד"ה להינגא.
כה ברייתא שם נג, א. רש"י שם ד"ה ומטיילת. תוס' שם ד"ה מהו.
כו ס"יד (שאין שם וראים שיחששוהו).
כז אוצ"ל: תקי סקט"ז. ולעיל שם ס"ז (שרק במבוי שכיתו רבים ולא בחצר).
כח משנה לב, ב.
כט לג, א. הובא לקמן ס' תקכ"ב ס"ד.
ל פ"ה ה"ג.
לא ראה גם לעיל ס' שא קו"א סוף סק"ז.
לב שם ה"ב.
לג שם ה"ג.
לד כט, ב ד"ה המביא.
לה אצ"ל: תקי.

יד בדפוסים הנפוצים הגירסא ברמב"ם היא: ביד שלשה בני אדם כאחד או ארבעה זה אחר זה. אבל גם לפי גירסא זאת התיבות "זה אחר זה" מתייחסים גם על השלשה.
טז מרקאמר אין שורה פחותה מג' בני אדם ולא אמר מג' בני אדם זה אחר זה, אלאמא רלא קפדינן אלא אג' בני אדם.
טז אוצ"ל: ואם עיקר. יז לכללות קו"א זה — ראה ניומקי וי"ט. יח סק"ב.
יט דהיינו אם רבים מצויים שם.
כ יד, ב ד"ה שלא יעשנו.
כא פ"ה ה"ח.
כב משנה שבת נד, ב.
כג גמרא שם.